

# Ο ΑΡΓΟΣ ΤΟΥ ΤΥΠΟΥ ΤΗΣ ΑΝΑΤΟΛΗΣ

ΙΔΡΥΤΗΣ Γ. ΔΙΕΥΘΥΝΤΗΣ Θ. Α. ΚΑΛΟΓΕΡΙΚΟΣ

ΤΟ ΜΟΝΟΝ ΕΝ ΕΛΛΑΔΙ ΓΡΑΦΕΙΟΝ ΑΠΟΚΟΜΜΑΤΩΝ ΕΦΗΜΕΡΙΔΩΝ

ΔΙΕΥΘΥΝΤΗΣ ΤΑΚΗΣ Μ. ΠΑΠΑΒΑΣΙΛΕΙΟΥ

9 ΟΔΟΣ ΣΟΦΟΚΛΕΟΥΣ (ΣΤΟΣ ΠΑΠΠΟΥ)

ΤΗΛΕΦ. 23-616

Απόκομμα ΑΝΕΞΑΡΤΗΤΟΥ

22. ΜΑΡ. 1934

Χρονολογία

ΦΙΛΟΛΟΓΙΚΑΙ ΕΠΙΦΥΛΛΙΔΕΣ ΤΟΥ "ΑΝΕΞΑΡΤΗΤΟΥ"

## Η Πάπισσα 'Ιωάννα

ΠΩΣ ΑΦΟΡΡΙΣΘΗ ΕΝΑΣ ΜΕΓΑΛΟΣ ΛΟΓΟΤΕΧΝΗΣ

ΔΙΑ ΤΗΝ ΚΑΤΑΠΑΛΗΚΤΙΚΗΝ ΑΥΤΗΝ ΙΣΤΟΡΙΑΝ

12<sup>ON</sup>

ΔΚΑ

Ἡ Ἰωάννα, τυλιγμένη στὸ ἀνδροειδὸ ράσο καὶ προφυλαγμένη ἀπὸ κάθε πονηρῆ ἐπιθυμία ἀνέπνεεν ἀχόρταγα τὴν μυρωδιά τοῦ θυμιάματος, «ζευγνύουσα καθ' ἑκάστην εἰς τὸ ἄρμα τῆς νεονάτρης τῆς ἀπεράντου σοφίας καὶ τῶν ἐρυθρῶν χειλέων τῆς». Πολλές φορές, ἐνῶ τὴν εἶχαν περικυκλωμένη οἱ θαυμασταί τῆς, σκεπτότανε στενάζοντας πόσο θὰ μεγάλωνεν ὁ ἀριθμὸς τῶν κατακτήσεών τῆς ἂν δὲν ἔκρυβε μὲ τὸ ράσο τὰ θέληγτρά τῆς καὶ ἂν εἶχεν ἀπλωμένα στοὺς ὤμους τὰ ξανθὰ μαλλιά τῆς.

Ὁ Φρουμέντιος στὴν ἀρχὴ ἦταν εὐχαριστημένος μὲ τὴν ἐπιτυχία τῆς φίλης του. Ἀλλὰ σιγά-σιγά ἄρχισε νὰ βλέπῃ μερικὲς ἀλλαγές στὴ διαγωγή τῆς Ἰωάννας. Ὁ νεαρὸς καλόγηρος, κάτω ἀπὸ τὴν εὐρωστὴ ἀνδρική του μορφή, ἔκρυβε καρδιά πὺδ μαλακὴ καὶ ἀπὸ τὸ κερὶ. Καὶ μποροῦσε νὰ καταπιῇ διακόσια κάστανα, χωρὶς νὰ

νοιώσει τὸ παραμικρὸ βάρος στὸ στομάχι του, ἀλλὰ τοῦ ἦταν ἀδύνατο νὰ χωνέσῃ ἕστω καὶ ἕνα ψυχρὸ βλέμμα τῆς ἐρωμένης του, ὕστερα μάλιστα ἀπὸ συμβίωσις ἐπὶ χρόνων. Τὰ φιλιά καὶ τὰ χάδια τῆς Ἰωάννας εἶχαν γίνῃ ἀναγκαῖα στὸν Φρουμέντιο, «ὡς ὁ ἐπιπόσιος ἄρτος» καὶ ὅσο ἐκεῖνα ὀλιγόσιευαν, τόσοσ ἐμεγάλωνε ἡ ἐπιθυμία του.

\*\*

Οἱ μῆνες καὶ τὰ χρόνια περνοῦσαν. Ὅσο ἐπλήθαιναν οἱ θαυμασταὶ τῆς Ἰωάννας, τόσο ἐκείνη γινότανε πὺδ ψυχρὴ στὸ φίλο τῆς. Αὐτὸς προσπάθησε νὰ κρύψῃ τὸν πόνο του, ἀλλὰ δὲν τὸ κατώρθωσε. Δάκρυα ἐφάνηκαν στὸ μάτια του καὶ παράπονα ἐβγῆκαν ἀπὸ τὰ χεῖλη του. Ἡ Ἰωάννα τὸν πρῶτο καιρὸ ἤθελε νὰ τὸν καθησυχάσῃ. Ἀλλ' ὁ Φρουμέντιος δὲν ἔπαιρνε ἀπὸ λόγια καὶ ἐσυνέχιζε τὸν θρήνὸ του.

Ἔτσι καὶ ἡ Ἰωάννα βαρυστημένη ἀπὸ τὴν μονοτονία αὐτῆ παραχωροῦσε τὸν σύντροφόν τῆς «σύντομον παρηγορίαν ἢ ταχὺν ἀσπασμόν», ὅπως ρίχνει κανεὶς μιὰ δεκάρα στὸ χέρι φτωχοῦ καὶ ἔπειτα τοῦ γυροῦσε τὴν ράχι, τὴν νύχτα γιὰ νὰ κοιμηθῇ καὶ τὴ μέρα γιὰ ν' ἀσχοληθῇ μὲ τὰ βιβλία ἢ τοὺς «αὐλικούς τῆς».

Ὁ Φρουμέντιος καθότανε στὴν γωνιά τοῦ θαλάμου καὶ ὅταν δὲν μποροῦσε νὰ κρατήσῃ τὰ δάκρυα καὶ τὸν θυμὸ του, ἔτρεχε ἔξω νὰ μαθήσῃ ἕνα κοτόπουλο ἢ ἕνα λευκάνθεμο καὶ νὰ μάθῃ ἂν τὸν ἀγαπᾷ ἡ Ἰωάννα.

Ἄλλ' ἡ κατάστασις αὐτὴ ἦταν ἀδύνατο νὰ κρατήσῃ γιὰ πάντα. Ἡ φιλαρέσκεια καὶ αἱ ἐρωτοτροπία τῆς ἡμετέρας ἡρωίδος ἔλαβαν ἕνα καὶ ἕνα ἄλλο σπουδαϊότερον ἰσχυρὰ κτήρα. Ἐνας ἡγούμενος, δύο ἀρχιερεῖς καὶ ὁ ἕκτος τῆς Ἀττικῆς γυρορίζανε περιεχόμενο τοῦ ράσου τῆς. Ὁ πρῶτος ἀπ' αὐτοὺς καὶ ἄλλοι ἄλλοι μαντεύανε τὴν πραγματικότητα καὶ προσέφεραν στὸν ἀπὸ Ἰωάννη τὸ «θυμιάμα τῆς Ἰωνικῆς λατρείας». Ὁ Φρουμέντιος δὲν ἔπαυεν φυσικὰ νὰ κλαίγεται καὶ νὰ βρίζῃ τὴν φίλην του, ἡ ὁποία ἐπὶ τέλους ἔχασε τὴν ὑπομονὴ τῆς καὶ τοῦ ἔδινε ἕληρὰ ἀπαντήσεις «ὡς σὺκα τῶν Καλαμών». Ἐν τούτοις, παρ' ὅλη

τὴν ψυχρότητα ποῦ τοῦ ἔδειχνεν ἡ Ἰωάννα, ὅσες φορές σκέφθηκε νὰ τὴν ἀφήσῃ ἐνοιώθε τις τρίχες του νὰ σηκώνωνται ἀπὸ τὴ φρίκη.

Ὁ νεαρὸς καλόγηρος «διωχθεὶς δι' ὕβρεων καὶ λακτισμάτων ἐκ τῆς Ἐδέμ ἐκείνης, ἀντὶ νὰ ὑποταγῇ ὡς ὁ Ἀδάμ εἰς τὴν καταδίκην», ζητοῦσε μὲ κάθε τρόπο νὰ ξαναπῆ στὸν ἀπηγορευμένον περίβολο. Καὶ ἐξαπλωμένος στὰ πόδια τῆς φίλης του προσπαθοῦσε νὰ τὴ συγκινήσῃ θυμίζοντάς τῆς τὰ φιλιά καὶ τοὺς ὄρκους τῆς. Ἀλλὰ τὰ λόγια του γλυστοῦσαν στὴν ἀπονία τῆς, ὅπως ἡ βροχὴ ἐπάνω στὰ φύλλα...

\*\*

Τὰ «σκάνδαλα» τοῦ ἀσκητηρίου εἶχαν ἀναστατώσει ὅλους τοὺς καλόγηρους ποῦ ἔμεναν στὸ Δαφνί. Γι' αὐτοὺς ἡ Ἰωάννα

"Ετσι και η 'Ιωάννα βαρυστημένη από την μονοτονία αυτή παραχωρούσε τὸν σύντροφόν της «σύντομον παρηγορίαν ἢ ταχὺν ἀσπασμόν», ὅπως ρίχνει κανεὶς μιὰ δεκάρα στὸ χέρι φτωχοῦ κι' ἔπειτα τοῦ γυρνοῦσε τὴν ράχι, τὴν νύχτα γιὰ νὰ κοιμηθῆ καὶ τὴ μέρα γιὰ ν' ἀσχοληθῆ μὲ τὰ βιβλία ἢ τοὺς,.,,αὐλικούς της.

Ὁ Φρουμέντιος καθότανε στὴν γωνιά τοῦ θαλάμου· κι' ὅταν δὲν μπορούσε νὰ κρατήσῃ τὰ δάκρυα καὶ τὸν θυμὸ του, ἔτρεχε ἔξω νὰ μαδήσῃ ἕνα κοτόπουλο ἢ ἕνα λευκάνθεμο καὶ νὰ μάθῃ ἂν τὸν ἀγαπᾷ ἡ 'Ιωάννα.

Ἄλλ' ἡ κατάστασις αὐτὴ ἦταν ἀδύνατο νὰ κρατήσῃ γιὰ πάντα. «Ἡ φιλαρέσκεια καὶ αἱ ἐρωτοτροπίαί τῆς ἡμετέρας ἡρωίδος ἔλαμβανον καθ' ἑκάστην σπουδαιότερον χαρακτήρα». Ἐνας ἡγούμενος, δύο ἀρχιερεῖς καὶ ὁ ἕκτος τῆς Ἀττικῆς γνωρίζανε τὸ περιεχόμενο τοῦ ράσου της. Ἐκτός ἀπ' αὐτοὺς καὶ ἄλλοι πολλοὶ μαντεύανε τὴν πραγματικότητα καὶ προσέφεραν στὸν ἀγαπᾶμενὸν 'Ιωάννη τὸ «θυμίαμα τῆς ἰστορικῆς λατρείας». Ὁ Φρουμέντιος δὲν ἔπαυεν φυσικὰ νὰ κλαίγεται καὶ νὰ βρίζῃ τὴν φίλην του, ἡ ὁποία ἐπὶ τέλος ἔχασε τὴν ὑπομονή της καὶ τοῦ ἔδινε ξηρὰς ἀπαντήσεις «ὡς οὐκα τῶν Καλαμῶν». Ἐν τούτοις, παρ' ὅλη

τὴν ψυχρότητα ποὺ τοῦ ἔδειχνεν ἡ 'Ιωάννα, ὅσες φορές σκέφθηκε νὰ τὴν ἀφήσῃ ἔνοιωθε τίς τρίχες του νὰ σηκώνωνται ἀπὸ τὴ φρίκη. Ὁ νεαρὸς καλόγηρος «διωχθεὶς δι' ὕβρεων καὶ λακτασμάτων ἐκ τῆς Ἐδέμ ἐκείνης, ἀντὶ νὰ ὑποταγῆ ὡς ὁ Ἀδὰμ εἰς τὴν καταδίκη», ζητοῦσε μὲ κάθε τρόπο νὰ ξαναμπῆ στὸν ἀπηγορευμένον περίβολο. Καὶ ξαπλωμένος στὰ πόδια τῆς φίλης του προσπαθοῦσε νὰ τὴ συγκινήσῃ θυμίζοντάς της τὰ φίλια καὶ τοὺς ὄρκους της. Ἄλλὰ τὰ λόγια του γλυστοῦσαν στὴν ἀπονία της, ὅπως ἡ βροχὴ ἐπάνω στὰ φύλλα...

Τὰ «σκάνδαλα» τοῦ ἀσκητηρίου εἶχαν ἀναστατώσει ὅλους τοὺς καλόγηρους ποὺ ἔμεναν στὸ Δαφνί. Γι' αὐτοὺς ἡ 'Ιωάννα, «τῆς ὁποίας οὐδεὶς πλέον ἠγνόει τὸ φύλον καὶ τὰς τρέλλας» ἔθεωρεῖτο τέρας ποὺ τὸ ἔστειλαν οἱ Φράγκοι γιὰ νὰ καταβροχθίσῃ τὴν ὀρθόδοξο Ἐκκλησία. Μέσα στὴ ξέφωτο μνηστὴρ ἀγέλην ὑπῆρχαν καὶ μερικοὶ νεαροὶ καλόγηροι, οἱ ὁποῖοι ἔπαιρναν τὸ μέρος τῆς ὡραίας Γερμανίδος. Ἡ φωνὴ τους ὅμως πιγότανε μὲ τις διαμαρτυρίες τῶν μεγάλων.

Ἐκεῖνοι ἐκήρυξαν τὸν πόλεμο ἐναντίον τῆς 'Ιωάννας «ἦσαν ἀγγελικοὶ τινες Μεγαλόσχημοι, δυσώδεις καὶ ρυπαροὶ ὡς πάντες οἱ προτιθέμενοι ν' ἀρέσωσιν εἰς μόνον τὸν Θεὸν, οἵτινες θελήσαντες ἐν εἰδὲ ἐπεισοδίου ν' ἀρέσωσι καὶ εἰς τὴν 'Ιωάνναν, ἐστάλησαν ὑπ' αὐτῆς οἱ μὲν νὰ κουρεύωνται, οἱ δὲ εἰς τὸ λουτρόν».

Ἡ ξανθὴ κόρη τῆς Γιούθας, ὕστερα ἀπὸ τὴν γενικὴ κατακραυγὴ, εἶδεν ὅτι ἔπρεπε νὰ φύγῃ ἀ-

πὸ τὴν Ἀθήνα. Στὰ ὀκτῶ χρόνια ποὺ ἔμεινε σ' αὐτὴν εἶχε γνωρίσει τὰ μνημεῖα, τὰ χειρόγραφα καὶ τοὺς κατοίκους της. Ἡ πόλις τῆς Ἀθηνῶν τῆς φαινότανε ἀνούσια, ὅπως καὶ τὰ φίλια τοῦ Φρουμεντίου.

Ἐκτὸς ὅμως ἀπὸ τὴν πληρῆ καὶ κάτι ἄλλο ἔκανε τὴν 'Ιωάννα νὰ ζητῆ νὰ ταξειδέσῃ. Τί ἦταν αὐτὸ; Ὁ Ροῦθης ἐδῶ γίνεται ἐρημνευτὴς τῆς γυναικείας ψυχῆς.

«Ἐφλέγετο—γράφει—καὶ ὑπὸ τῆς ἐπιθυμίας νὰ ἐπιδείξῃ ἐπὶ εὐρυτέρας σκηνῆς τὰς γνώσεις, τὸ κάλλος καὶ τὸ πνευμά της, ἐγγύζουσα ἤδη εἰς τὸ τριακοστὸν τῆς ἡλικίας ἔτος, ὅτε αἱ γυναῖκες, μὴ ἀρκοῦμεναι εἰς τὰ ἰδία ζῶντα αὐταῖς ἐλαττώματα, συνιθίζουσι νὰ στολιζονται καὶ διὰ τῶν ἡμετέρων, προσλαμβάνουσαι τὴν φιλοδοξίαν, σχολαστικότητα, οἰνοφλυγίαν καὶ πᾶσαν ἀρσενικήν κακίαν».

Ἡ 'Ιωάννα δὲν ἦταν ἀπὸ τίς γυναῖκες ἐκείνες ποὺ θὰ ἔμεναν ἱκανοποιημένες «ἂν μόνος ὁ Ἄθως ἠκροᾶτο τὸ ἄσμα των ἢ ρῦαξ ἀντανέκλα τὸ ἀνθοστεφές πρόσωπό των». Ἀπεναντίας ἡ ὡραία ἐρωμένη τῶσων καὶ τῶσων Ἀθηναίων ἔκλαιεν «ὡς γλαῖοι καὶ αἱ νέαι καλογραφαὶ ὁσάκις γυμνούμεναι τὸ ἐσπέρας ἀναλογίζονται ὅτι τὸ κρινόλευκον αὐτὸ κάλλος μόνος ὁ αὐλὸς αὐτῶν καὶ ἄορατος νυμφίος βλέπει» ὅταν συλλογιζότανε ὅτι ἡ σοφία της θὰ ἔμενεν «ἄγνωστος καὶ ἀνύμνητος» στὴ γωνιά ἐκείνη τῆς Ἀττικῆς.

Ἐνα βρῆδου ποὺ ἐπῆγεν ἡ 'Ιωάννα στὸν Πειραιᾶ γιὰ ν' ἀποχαιρετήσῃ τὸν φίλο της ἐπίσκοπο Νικήτα, ὁ ὁποῖος γυρνοῦσε στὴν Κωνσταντινούπολι, εἶδε στὸ λι-

μάνι ἕνα ξενικὸ καράβι. Τὰ λευκά πανιά τοῦ πλοίου ἐφάνηκαν στὴν ὡραία γυναῖκα «πτερά ἀγγέλου, ἐρχομένου νὰ λυτρώσῃ αὐτὴν ἐκ τῆς γῆς ἐκείνης τῆς ἐξορίας».

Τὸ καράβι ἦταν Ἰταλικό. Ἀνῆκε στὸν ἐπίσκοπο τῆς Γενούης Γουλιέλμο. Ἡ 'Ιωάννα μίλησε μὲ τοὺς ναυτιες κι' ἔμαθεν ὅτι τὸ σκάφος θὰ ἀναχωροῦσε τὸ πρωτὶ τῆς ἐπομένης γιὰ τὴν Ρώμη. Ὁ καπετάνιος δέχθηκε νὰ πάρῃ μαζί του τὸν «πάτερ—'Ιωάννη» εἰς ἀντικατάστασιν τοῦ ἱερέως ὁ ὁποῖος πνίγηκε κατὰ τὴν διάρκειαν τοῦ ταξειδίου. Ἀφοῦ ἡ 'Ιωάννα συμφώνησε στὶς λεπτομέρειες τῆς ἀναχωρήσεώς της, ἐπῆγε στὸν ὄρμον τῆς Μουσυχίας. Ἐκεῖ τὴν περίμεναν ὁ Φρουμέντιος. Σὲ μιὰ σπηλιά ὁ καλόγηρος εἶχε στρώσει τὸ δειπνο κι' ἔτοιμάσει τὸ στρώμα ποὺ θὰ ἐπλάγιαζαν.

Ὁ καιρὸς ἦταν ὑγρὸς, ὁ ἀνεμὸς δυνατὸς καὶ ἡ θάλασσα ἐστὲναζε πένθιμα κάτω ἀπὸ τὸν βράχο. Ὁ νεαρὸς καλόγηρος ἀναψέφωτιὰ, κοντὰ στὴν ὁποῖαν ἐκάθην ἡ 'Ιωάννα γιὰ νὰ στεγνώσῃ τὰ ρούχα ποὺ εἶχαν βραχθῆ ἀπὸ τὰ κύματα.

Ἡ καρδιά τῆς ξανθῆς γυναίκας κτυποῦσεν ἀνήσυχτα. Ἄν καὶ εἶχε βαρεθῆ τὸν Φρουμέντιο ἐν τούτοις ἔνοιωθε κάποια λύπη ποὺ θ' ἄφινε γιὰ πάντα τὸν ἄντρα στὸ πλευρὸ τοῦ ὁποίου ἔζησε δεκαπέντε ὀλόκληρα χρόνια. Γιὰ μιὰ στιγμὴ μάλιστα σκέφθηκε νὰ τὸν πάρῃ μαζί της στὶς νέες περιπλανήσεις της. Ἀμέσως ὁμως ἄλλαξε γνώμη. Ἡ ζήλεια τοῦ Φρουμεντίου, «γρέφοντος ἐσκοριασμένην ἰδέαν, ὅτι αἱ γυναῖκες πρέπει νὰ ἔχωσιν ἕνα μόνον ἐραστὴν, ὡς οἱ ὄνοι ἐν μόνον σάγμα

καὶ οἱ λαοὶ ἕνα βασιλέα», τὴν ἔκαμε νὰ φοβάται καὶ νὰ τοῦ εἶπῃ τὴν ἀπόφασίν της.

Ἀντὶ, λοιπόν, νὰ ἰδῆ τὰ δάκρυα ἢ νὰ δοκιμάσῃ τίς γροθιές τοῦ φίλου της, νόμισε πὼς θὰ ἦταν καλύτερο νὰ τὸν ἀποκοιμίσῃ στὴν ἀγκαλιά της. Καὶ ἐπῆρε τὸ κεφάλι τοῦ Φρουμεντίου στὰ γόνατά της κι' ἄρχισε νὰ χαϊδεύῃ τὰ μαλλιά του καὶ νὰ φιλᾷ τὸ μέτωπό του.

Ὁ ἀγαθὸς νέος—ποὺ εἶχεν ὑβρισθῆ, ἀπατηθῆ καὶ καταπατηθῆ ἀπὸ τὴν 'Ιωάννα—ἀμέσως τὰ ξέχασεν ὅλα. Μόνον τὸ ἀγγιγμα τῶν χειρῶν τῆς ἀγαπημένης του τοῦ ἐθεράπευσεν ὅλες τίς πληγές. Γεμάτος ἀπὸ μίαν ἀπερίγραπτη ἠδονή, δὲν ἤξερε ποιὸν ἅγιο νὰ εὐχαριστήσῃ γιὰ τὴν ἐξαφνικὴ ἀλλαγὴ. Καὶ ὕστερα ἀπὸ ἀγρυπνία τῶσων ἡμερῶν κοιμήθηκεν εὐτυχημένος στὸ γλυκύτατο ἐκείνου προσκέφαλο «ὑποσχόμενος εἰς ὅλους τοὺς ἁγίους τροπάρια καὶ κηρία»...

Ὅταν ὅμως, τὴν ἄλλη μέρα, πρὶν ἀκόμη φέξῃ, ἀνοίξε τὰ χέρια του γιὰ ν' ἀγκαλιάσῃ τὴν φίλην του, ἀντὶ ἐκείνης ἀγκάλιασε τ' ἄχυρα τῆς στρωμνῆς. Τρομαγμένος πετάχθηκεν ἔξω. Ἡ αὐγὴ πάλαιθεν ἀκόμη μὲ τὸ σκοτάδι κι' ὁ νεαρὸς καλόγηρος ἐυπόλητος κι' ἀπελπισμένος ἔκανε τρεῖς φορές τὸν γύρον τοῦ λόφου κι' ἔπειτα ἔτρεξε στὴν παραλία πηδώντας ἀπὸ βράχο σὲ βράχο.

—'Ιωάννα! ἐκραύγαζε.

Ἡ 'Ιωάννα ὅμως εἶχεν ἐξαφανισθῆ καὶ μόνον ἡ ἠχώ ἀπαντοῦσε στὶς ἀπελπισμένες φωνές τοῦ δυστυχημένου νέου.

Ο ΕΡΕΥΝΗΤΗΣ

ΠΙΘΟΝ: Πὼς ἐδραπέτευσεν ἡ 'Ιωάννα καὶ πὼς κρηνοῦσεν ὁ Φρουμέντιος. Ἡ 'Ιωάννα στὴ Ρώμη—Ἡμέραι ὕψους.